

KIVILCIM

Kültür – Sanat - Edebiyat

Sude Naz KOÇ

GAZ LAMBASININ HİKÂYESİ

Çok eski zamanlarda, elektrik olmayan yerlerde kullanılan gaz lambası, kültürümüzün önemli parçalarından biridir. Kullanımı zor olan gaz lambası, ihtiyacımızı önemli ölçüde giderirdi. Peki, gaz lambası nasıl ve nerelerde kullanılırdı?

Lambanın içine, gaz yağı konup, fitil denilen bir bez parçasının, makinesi ile yukarı çekip, ateşle yanması sonrasında üzerine şişe denilen cam parçasının geçirilmesiyle, etrafa ışık verirdi. Gaz lambası; genellikle evlerde, sokaklarda kullanılırdı. Kültürümüzün önemli parçalarından olan gaz lambası, 1700'li yılların başlarından bu yana kullanılan vazgeçilmez bir araç olmuştur. 1900'li yılların ortalarında, ülkemizde de 5 milyona yakın gaz lambası üretimi, yapıldığını kaynaklardan öğreniyoruz. Ancak bu tarihlerde üretimine devam edilen bir diğer gaz lambası çeşidi daha vardır ki, bunlar şişesi olmayan ancak yine gaz yardımı ile ateşlenen lambalardır. Bu tip lambalar, içine gaz konulan bir tanktan, fitilin dışarı uzanmasına yarayan deliklerden oluşan ve daha çok "kandil" adıyla anılan lambalardır.

Günümüzde gaz lambalarına, genellikle anneanne ve dedelerimizin evlerinde süs eşyası olarak veya müzelerde rastlayabiliriz. Kültür, bizi biz yapan değerleri içerir. Bundan dolayı, değerlerimize sahip çıkmalı ve onları korumalıyız.

Serkın KEYVAN

SAGLIĞIMIZIN ÖNEMİ

Her canlının, hayatını güzel bir şekilde geçirmesi için, sağlığının iyi olması gerekmektedir. Bu yüzden, sağlığımıza çok dikkat etmeliyiz. Sağlıklı olmadan, sağlıklı düşünemeyiz. Hatta sağlığımız bozulduğu zaman hayatımızda çoğu şeyin önemsiz olduğunun farkına varırız. Sağlığımızın bozulması hem bizim üzülmemize, hem de etrafımızdaki insanların üzülmelerine sebep olabilir.

O halde, bu olumsuzlukların yaşanmaması için neler yapmalıyız, sağlığımızı nasıl korumalıyız, kısaca özetleyelim.

Sağlığımızı korumada, en önemli hususlardan birinin dengeli beslenme olduğunu düşünüyorum. Dengeli ve düzenli beslenirsek, vücudumuzu zararlı gıdalardan uzak tutmuş oluruz. Bunun yanı sıra, sabah kahvaltımızı mutlaka yapmalıyız. Spor yapmak da sağlığımız açısından önemlidir. Belirli zamanlarda düzenli spor yapmalıyız. Zararlı alışkanlıklardan alkol, sigara gibi maddeler vücudumuz için çok tehlikelidir. Bunlardan uzak durmalıyız.

Bu anlatılanların dışında düzenli olarak doktor kontrolünden geçmeliyiz. Hasta olduğumuz zaman, mutlaka tedavi için hastaneye gidip muayene olmalıyız. İhmal etmeden gerekli olan tedavileri uygulamalıyız. Tüm bunları yaparsak, sağlıklı bir şekilde yaşamımıza devam ederiz.

Hepimize, sağlıklı yaşam diliyorum.

Kevser ÖZDEN

Baran ADİL SEVGİ ve SAYGI

İnsanlar, saygı ve sevgi dolu olmalıdırlar. Büyüğünü saymayı, küçüğünü şefkat ile sevmeyi bilmelilerdir.

Bunu bilmelerine rağmen, saygısızlık yapan insanlar vardır. Bu insanları uyarmalıyız ve onlara sevgi, saygı ile dolu olmalarını söylemeliyiz. Bu sayede insanlar, başkalarına kötü davranmazlar, birbirlerine özenle yaklaşırlar. Bir insan başkasına sevgi, saygı ile yaklaşırsa, diğer insan da ondan görüp, başkasına aynı şekilde yaklaşır. Sevgi ve saygı böyle bir şeydir. Saygı, terbiyeli, derli toplu olmak demektir. Sevgi ise, birini sevmek, onu kardeş gibi görmektir.

İnsanlara saygılı davranınız ve insanları seviniz.

Gamze İRGİT

ŞANLI BAYRAĞIM

Ay yıldızlı, al bayrağım.

Ayına, yıldızına can veririm bayrağım

Siz bilir misiniz o bayrak kimin?

İşte, bu ay yıldızlı al bayrak bizim.

Benim şanlı bayrağım,

Dalgalanarak, yükseldi göklere.

Hiçbir zaman inmeyecek.

Bu bağımsızlık, sonsuza kadar devam edecek.

O, ay yıldızlı bayrak ki,

Rengini, şehitlerimizin kanından aldı.

O bayrak ki, uğruna ne canlar yandı.

Göklerde dalgalanarak, düşmana korku saldı.

Bayrağımız neyin temsilidir, bilir misiniz?

Ulusum, vatanım, bağımsızlığımdır o benim.

Dalgalan, şu göklerde, dalgalan bayrağım.

Sana canım feda, şanlı bayrağım.

İklim Naz KIRIKÇI
KİTAP

İnsana, yararı çok
Kitaptan iyi şey yok,
Öykü, masal ve şiir,
Yazılır, bizler için.

Atasözü, bilmece,
Okurum gündüz gece,
Küçük olsa da yaşım,
Bilgi ile dolarım.

Kitabımı yıpratmam,
Kirlitemem, yere atmam,
Onları korurum.
Çünkü onları çok severim.

Özel Eğitim Sınıfı

Muhammed ŞENTÜRK
KELEBEĞİN ÖMRÜ

Dünyaya bir tırtıl olarak geldi. O kadar küçüktü ki, karnı acıktı ve yemek yemeye başladı. Önceleri hiç doymayacağını sandı bu sebeple yemek yemeye devam etti. 6- 7 gün boyunca, hiç durmadan yemek yedi. Karnı iyice şişip, yerinden kalkamaz hale gelince, kendine bir ağaç dalı belirleyerek koza yaptı ve içinde uyumaya başladı.

Yaklaşık, on gün sonra kozasından kelebek olarak çıktı. Önceleri uçamazken, uçmayı öğrendi. Birinci gününde, yeni arkadaşlar edindi. İkinci gününde, kendine yeni bir ev buldu ve arkadaşlarıyla oynamaya başladı. Saklambaç, ebelemece vb.

Akşam olup, yattığında içinde kötü bir his oluştu. Hani olur ya, her kötü his belki gerçek olur. Onun da oldu işte. Üçüncü gün arkadaşları onu çağırmaya geldiğinde ondan ses alamadılar ve o anda onun öldüğünü anladılar ve üzülererek oradan ayrıldılar.

Emirhan TÜRK
BABAMIN MESLEĞİ

Babamın adı Uğur, onun bir lastikçi dükkânı var. Kendisi araba, kamyon, tır, traktör ve motor lastiklerini yapıyor. Babamın iki de kardeşi var. Birinin adı Ali, diğerrinin adı ise Cemâl. Amcalarım da oto lastiği yapıyorlar. Yaz tatillerinde ben genelde, babamın yanına gidiyorum ve ona yardım ediyorum. İş takımlarını temizliyorum ve dükkânını süpürüyorum. Biraz da olsa, babamın yükünü hafifletiyorum. Çünkü babamın, çok ağır bir işi var. Yaz, kış, gece, gündüz demeden, saati hiç belli olmadan çalışıyor. İşinden dolayı çok yoruluyor. Hızlı olması gereken çok zor bir işi var.

Müşterilerini memnun etmek için, elinden geleni yapıyor. Bundan da anlayacağımız, her mesleğin, her işin hem zor, hem de kolay tarafının olduğudur. Ben babamın zor olan işini anlattım. Çalışmaya ekmek ve kazanç yokmuş, onu da anladım. Ben büyüyünce, mesleğim de olsa, babama her zaman destek ve yardımcı olmaya çalışacağım.

Nur ÇAYIR
ÖLÜMCÜL SİGARA

Birçok hastalığın sebebi, sigaradır. Sigara içilen her an, solunum biraz daha zorlanır ve yavaşlar. Sigara içerek, sigara içindeki zararlı maddeleri vücuda kolaylıkla almış oluruz.

Sigaranın yol açtığı hastalıkların başında, kanser gelir. Buna rağmen insanlar hala sigara içmeye devam eder. Sigara, sadece bize değil, yanımızda bulunan insanlara da zarar verir. Sigarayı, uzun süredir içen insanlar için, bırakmak daha da zor olur.

Bazen de bırakmak için bile çok geç kalındığı görülür. Hastalıklar, vücuda yerleştiği için, insan ölümleri yaşanır.

Sigaranın bir de çevre tarafından önemli bir yanı vardır. Orman yangınlarının birçoğu, söndürülmeden atılan sigara izmaritlerinden çıkar. Sigara, fabrika bacalarından çıkan duman gibi hava kirliliğine de yol açar. İnsanlar, içtikleri sigaraları bir de yerlere atarak, çevre kirliliğine de sebep olur.

İnsanlar olarak, daha duyarlı olmalı, kendimizi önemsemeli ve yaşadığımız ortama da zarar vermemeliyiz. Diyeceğim şu ki, "Sigarayı bırak, hayata yeniden dön."

Yunus Emre ARSLAN
ÖMER ABİME MEKTUBUM

Sevgili Ömer Abi,

Bu mektubu sana, kendi adıma ve ülkem adına teşekkür etmek için yazıyorum. Senin göstermiş olduğun kahramanlık, bugün herkesin dilinde. Sen, bir askerin ulaşabileceği en yüksek rütbeye ve ulaşılacak en yüksek mertebe olan, şehitlik mertebesine eriştin.

Sevgili Ömer Abi, sen o gece bir ülkeyi, milleti kurtardın. Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu bu güzel Türkiye'mizin bağımsızlığını tekrar sağladın. Sana ne kadar teşekkür etsek azdır. Şayet, sen ve senin gibi kahramanlar olmasaydı belki de sana şu anda bu mektubu yazamıyor ve bağımsız bir ülkede yaşayamıyor olurum. Hani hep söyleriz ya, vatanımız için canımızı vermekten çekinmeyiz diye. İşte, sen bunun en güzel örneğisin. Bu ülke için, canını veren Kurtuluş Savaşı, Çanakkale Savaşı şehitleri gibi o gururlu yeri çoktan aldın. Vatan sana minnettar. Arkadan gelen biz gençler de vakti ve yeri geldiğinde senin gibi, vatanımız için canımızı vermekten kaçınmayacağız.

Başta Atatürk'ün, sen ve senin gibi kahramanların izinden gitmeye devam edeceğiz. Ruhun şad olsun, Ömer abi. Rahat uyu.

Asya ERDEM

ÇEVRE TEMİZLİĞİ

Şehrin birinde, Ece ve Ali adında iki çocuk yaşarmış. Ece, çevre temizliğine dikkat eder, çevresini temiz tutar, tutmayanları uyarırmış. Ali ise, çevre temizliğine hiç dikkat etmez, biri nasılsa temizler, diye her yeri kirlletirmiş.

Bir gün Ece, Ali'nin yere çöp attığını görmüş ve onu uyarılmış. Ali dinlememiş ve çöp atmaya devam etmiş. Bir gün Ali ve Ece okula giderken, Ali çöp attığı bir yerde, ayağı takılıp, düşmüş. Düştüğü yerde metal bir kutu bacağı ve kolunu kesmiş. Ali, bu duruma çok üzölmüş. Ece'yi dinlemediği için çok pişman olmuş. Yaşananlardan sonra Ali, her zaman çevresini temiz tutacağına kendine ve Ece'ye söz vermiş. Artık Ali de temiz, düzenli ve çevresine duyarlı, bir çocuk olmuş.

Biz de onlar gibi olalım ve çevremizi temiz tutalım. Türkiye'miz, dünyamız kirlenmesin.

Emine Nur ÇEŞMEBAŞI CANIM KARDEŞİM

Kardeşim ilk doğduğunda çok sevinmişim. Çünkü çok tatlı bir bebektir. Hep onunla vakit geçirmek istiyordum. Bazen de onu kıskanıyordum ama yine de onu çok seviyordum. O küçükken yürüyemiyordu, konuşamıyordu, tek başına yemek yiyemiyordu. Kardeşim nihayet büyüdü, onunla oyunlar oynuyoruz, pek anlamıyoruz ama olsun ben onunla çok mutluyum.

Annem, kardeşime kızdığında ben de üzölüyorum çünkü kardeşim ağlıyor ve ben ona kıyamıyorum. Biz kardeşimle, birlikte büyüyeceğiz. O benim hep hayatımda olacak. Kardeş candır, can. Kardeşimle aynı evde yaşamaktan çok mutluyum.

Annem, babam ve kardeşimle birlikte, biz çok mutlu bir aileyiz.

Rabia Tuana ERDOĞAN BİR TATİL ANISI

Biz, yaz tatilinde annemin memleketi olan Yozgat'a gittik. Orası çok güzeldi. Orada ananelere, dayımlara ve teyzelere gittik. Kuzenimle ve yeğenimle oyunlar oynadık ve çok eğlendik. Teyzemle, çarşıya gidip, her tarafı gezdik. Yozgat'ın meşhur testi kebabını yedik. Hafta sonu ise kuzenim ve dayımlarla beraber, Yozgat'ın milli parkı olan Çamlık'a, piknik yapmak için gittik. Çok güzel bir yerdi ve çok eğlendik. Havası ve ağaçların kokusu, bizi rahatlatmıştı. Vaktin nasıl geçtiğini anlayamadık.

Eve giderken kuzenim rahatsızlandı. Yeni yapılan şehir hastanesine gittik. Sanki hastane değil, otel gibiydi. Hastaları kapıda karşıyorlar ve ilgileniyorlardı. Hizmetleri çok güzeldi. Tatilim çok güzel geçti.

Şüheda ULUTAŞ DOĞANIN ÖNEMİ

Doğa demek, canlı kalmak demektir. Doğa var oldukça, insanlar, bitkiler ve hayvanlar da var olur. Bizler, doğaya sahip çıkarsak, çevremiz temiz kalır.

Peki, doğamızı korumak için neler yapmalıyız? Çevremizi temiz tutmalıyız. Etrafı kirlitenleri, uyarmalıyız. İnsanlara, doğa bilincini kazandırmalıyız. Her atığı, çöpe atmamalıyız. Örneğin, kâğıt, karton, pil, şişe, plastik, cam gibi geri dönüşebilen atıkları, geri dönüşüm kutularına atarak, doğayı çöp olmaktan kurtarabiliriz.

Çevre bizim yaşamımızdır, mutluluğumuzdur. Mutlu olmak ve mutlu etmek istiyorsak, doğaya sahip çıkalım. Temiz bir doğa için temiz kalalım...

Halil İbrahim KOÇAK SEVİMLİ DOSTLARIMIZ

Yazın sıcaktan bunalıp, su bulamayan, kışın soğuktan üşüyüp, yiyecek bulamayan dostlarımızdır onlar.

Nasıl ki insanların, barınmaya, sıcak yuvaya ihtiyacı varsa, dostlarımızın da barınmaya, sıcak yuvaya, suya, yiyeceğe ihtiyacı vardır. O yüzden herkes kapısının önüne yiyecek, içecek koymalı ve hayvanlara sahip çıkmalıdır.

Her insanın çevresinden, ailesinden ilgi beklediğini, sevmek istediğini biliriz. Hayvanlar da biz insanlardan, ilgi ve sevgi beklemektedirler. Ancak, bazı insanlar, onları sevmek yerine onlara eziyet etmektedir. Bir insan çocuğuna eziyet edilmesine izin vermediği gibi hayvanlara da eziyet edilmesine izin vermemelidir. Çünkü onların da canı vardır.

Lütfen, hayvanları sevelim ve koruyalım. Unutmayalım ki; hayvan sevmeyen, insan da sevemez..

Zeynep DESTİCİ CANIM ÖĞRETMENİM

Karanlıkta aydınlığım,
Sensin, canım öğretmenim.
Umuduma, tek ışık,
Sensin, canım öğretmenim.

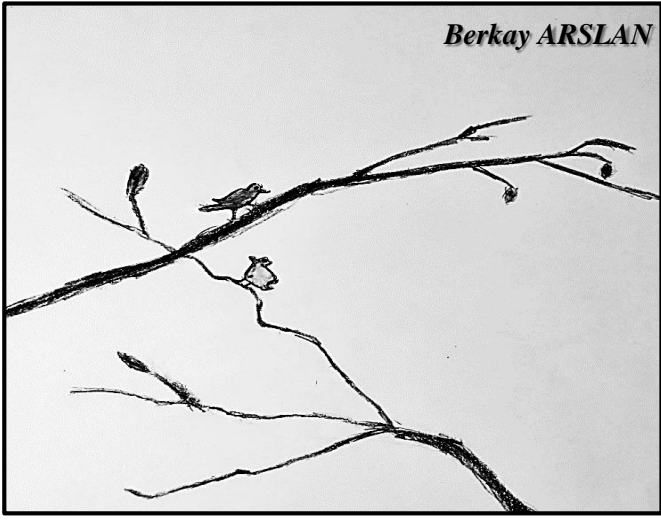
Okumayı, yazmayı,
Saymayı, resim yapmayı,
Hayata atılmayı öğreten,
Sensin, canım öğretmenim.

Sudenaz AYAZ HER ŞEYİN BİR DEĞERİ VAR

Keşke, bir kuş olsam.
Özgürce, kanatlarımı çırpısam.
Güle, menekşeye, papatyaya,
Öterek konsam.

Keşke, bir tavşan olsam.
Karlı dağları aşsam.
Dere, tepe demeden,
Ormanları dolaşsam.

Ey! Benim güzel gönlüm;
Allah, seni insan yaratmış.
Anladım ki her nimetin,
Bir değeri varmış.

Mehmet Efe YALÇIN

DOĞAMIZ

Doğa bizim evimizdir.

Kuşlar, ağaçlar, çiçekler,

Dağlar, ovalar, göller,

Hepsi, bizim için önemlidir.

Ağaçları dikelim, büyüsün.

Kuşları bırakalım, uçsun.

Çiçekleri koparmayın, koksun.

Hepsi, bizim için önemlidir.

Dağlarda, yaylalarda hava alalım,

Ovalarda, kırlarda koşalım, oynayalım.

Göllerde, ırmaklarda balık tutalım.

Hepsi, bizim için önemlidir.

Doğayı, sevelim hepimiz.

Üzmeylem, incitmeyelim gereksiz.

Kucak açalım, toprağa, havaya, suya.

Hepsi, bizim için önemlidir.

Hatice ÇAYIR

DİYET (ÖMER SEYFETTİN)

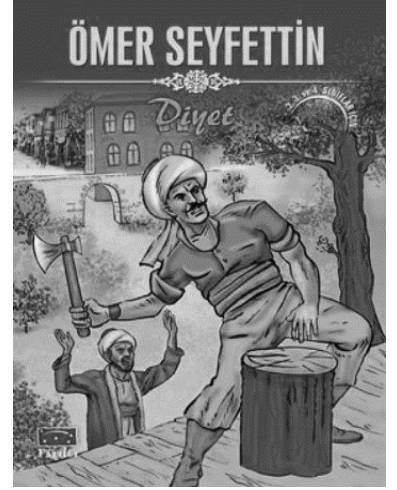
Dar kapısından başka, gidecek hiçbir yeri olmayan, gece gündüz kıvılcımlar çıkararak Koca Ali, pazılı bir pehlivandı. Hiç kimse ile konuşmaz, dükkânından dışarı çıkmazdı. Amcası çok zengindi. Debdebeli bir vezirdi.

Koca Ali'yi okutmak istedi ve yanına aldı. Fakat Koca Ali, kimseye eyvallah etmek istemiyordu. Bu nedenle gece olunca kaçtı. Serseri gibi dağlar, tepeler dolaştı. Sonunda Erzurum'da, ihtiyar bir demircinin yanına girdi ve alın teriyle parasını kazanmaya başladı. Ölünceye kadar, böyle hiç durmadan çalışırsa, birkaç bin gaziye kırılmaz kılıçlar, kalkanları parçalayan çelik kılıçlar, zırhları parçalayan ağır bıçaklar yapabilecekti. Akşam olunca, canı sıkıldı ve dışarı çıkıp dolaşmaya karar verdi. Hayallere daldı. Kendine geldiğinde, muhafızlardan biri karşısında duruyordu. Bayağı konuştular. Sonra Koca Ali, evine gidip uyudu.

Sabah uyandığında, kapının aralığında parlak bir ışık vardı. Hâlbuki hiç geç kalmazdı. Kapıyı açınca, karşısında o dün akşam gördüğü, muhafız vardı. Yine konuştular. Bir hırsızlık olayı yaşanmış ve bir kuzu çalınmıştı. Koca Ali, "Benim, bununla ne alâkam var." diye sordu. Ancak, muhafızlar, kapının önünde büyük bir kan izi görünce, evini aramak istediler. Hem, " Sen, dün akşam ne yapıyordun." diye sorup iyice, şüphelendiler. Koca Ali, onları içeri aldı, muhafızlar içeride kuzu derisi bulunca, onu sorguya aldılar.

Mahkeme, Koca Ali'nin kolunun kesilmesine karar verdi. Ancak kimse bu durumdan memnun değildi. Kolun diyetini ödeyecek birini aradılar ve buldular. Ancak kolun parasını veren adam, o kadar bencil, o kadar cimriydi ki, Koca Ali'nin işi zordu. Adam onu, evinde çalıştırıp, uyumasına bile izin vermiyordu. Sürekli, benim sayemde kolun var diyordu. Bir gün, Koca Ali, dayanamadı ve bildiği bıçaklardan birini alıp, kolunu kesti. Sonra, elbisesinin kolsuz kalan yerine, sıkı bir düğüm yapıp, dükkândan çıktı.

Koca Ali'nin, zamanında geldiği yer gibi, şimdi gittiği yeri de kimse öğrenemedi.

Şerafettin Can DEMİRCİ TASARRUF

Bilindiği gibi, su ve elektrik hayatımızda önemli kaynaklarımızdandır. Gün boyunca suya ve elektriğe ihtiyaç duyarız. Bu kaynaklardan her zaman yararlanabilmemiz için kaynakları idareli ve gerektiği şekilde kullanmalıyız. Okulda olsun, evde olsun bazen rast geliyoruz, musluklar açık kalmış ya da damlıyor, gündüz vakitlerinde sınıf lambaları açık kalmış, odalarımızdaki lambalar açık, annemiz mutfakta iş yapıyor ama salonda televizyon açık. Bu durum bize, kaynaklarımızı özensiz bir şekilde kullandığımızı göstermektedir.

Düşünün, gereksiz kullanımdan suların olmadığını. Banyo yapacağız, çamaşır yıkayacağız, bulaşık yıkayacağız, elimizi yüzümüzü yıkayacağız, dişimizi fırçalayacağız ama sular akıyor. Neredeyse hayat durma noktasına geliyor. O zaman, suyun hayatımızda ne kadar önemli olduğunu ve tasarruf etmemiz gerektiğini anlıyoruz. Bir damla suyun bile, boşa gitmemesi gerekir. Atalarımız 'Damlaya, damlaya göl olur' demiş. İşte, musluklarımızdan boşa damlayan su, zamanla çok fazla israf olmasına sebep olur.

Elektrik de su gibi çok önemlidir. Onu da tasarruflu kullanmalıyız. Bir gün elektriğin olmadığını hayal edelim. Yine hayatımız durma noktasına gelir. Günümüzde, birçok makine elektrikle çalışıyor. Fabrikaların, bankaların, okulların ve diğer iş yerlerinin, elektriğe ihtiyacı vardır. Elektrik olmadığı zaman, bunların hepsi iş yapamaz hale geliyor. İşte bu yüzden, kaynaklarımızın tükenmemesi için gereksiz yere kaynaklarımızı kullanmayalım ve tasarruf edelim.

İMTİYAZ SAHİBİ

Cemil GÜVEN

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Vâlâ GÖKÇEK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

İsa GÖÇER

GÖRSEL DANIŞMAN

Hacer PEKER

YAYIN KURULU

Hacer ARPA

Nurhan KOLAY

Uğur COŞKUN

OKUL ADRES TELEFON

ÇUBUK TÜRK TELEKOM İLKOKULU

Yavuz Selim Mahallesi, Vakur Sokak, NO12 06760,

Çubuk / ANKARA

3128379595